

Vereniging Voor Sterrenkunde vzw

Persmededeling 06/05/2018

VLAAMSE STERRENKUNDE OLYMPIADE BEKROONT FINALISTEN

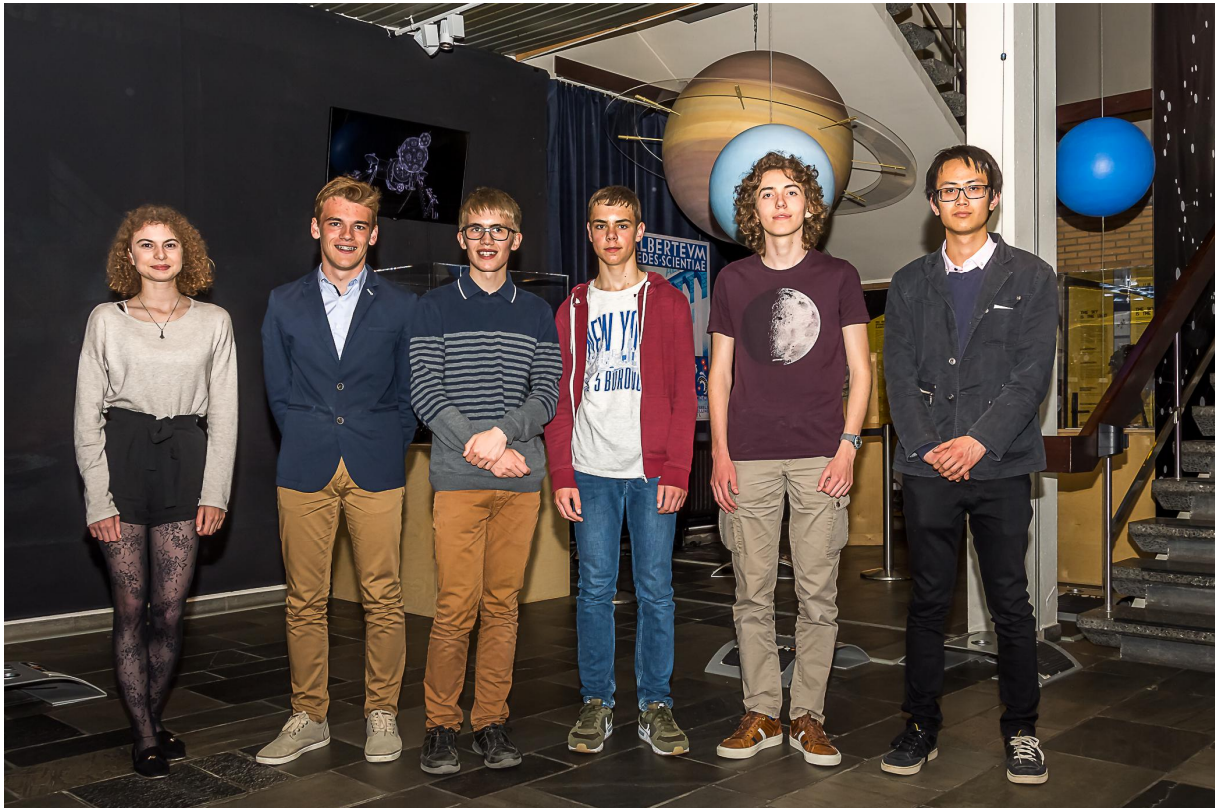
Op zaterdag 5 mei 2018 ging de finale van de Vlaamse Sterrenkunde Olympiade door in het planetarium op de Heizel te Brussel. Het werd een bijzonder spannende eindstrijd, waaruit Margot Winters uit Herent als winnaar naar voren is gekomen. Thomas Daniels (Edegem) en Tijs Buggenhout (Zele) werden respectievelijk tweede en derde.

Vlaamse Sterrenkunde Olympiade

De Vlaamse Sterrenkunde Olympiade richt zich hoofdzakelijk tot leerlingen van de derde graad secundair onderwijs die geïnteresseerd zijn in sterrenkunde en aanverwante wetenschappen, of die gewoon deze uitdaging willen aangaan! Met deze olympiade willen de organisatoren de interesse in sterrenkunde bij jongeren stimuleren. De deelnemers ontdekken zelf een heleboel interessante dingen over ons zonnestelsel, de sterren en het heelal. Door zelf actief op zoek te gaan naar antwoorden wordt de sterrenkundige verwondering en de synthese van de verschillende wetenschappen bij jongeren op een leuke manier geprikkeld.

De Vlaamse Sterrenkunde Olympiade is een samenwerking van de Vereniging Voor Sterrenkunde, de Jongerenvereniging Voor Sterrenkunde, de KULeuven, de Universiteit Gent, de Vrije Universiteit Brussel en de Universiteit Antwerpen. De wedstrijd bestaat uit een voorronde en een finale.

In de voorronde krijgen de leerlingen een lijst open vragen voorgeschoteld over sterrenkundige onderwerpen. Daarbij kunnen ze hun schoolse kennis over aardrijkskunde, fysica, chemie en wiskunde op een leuke manier toepassen om zelf de werking van het heelal te ontdekken! In tegenstelling tot de meeste andere olympiades, mogen de deelnemers de vragen op eigen tempo thuis oplossen, met gebruik van alle hulpmiddelen die ze nuttig achten.

De finalisten van de Vlaamse Sterrenkunde Olympiade 2018 (van links naar rechts): Margot Winters, Michiel Matthijs, Tijs Buggenhout, Lukas Van den Broeck, Thomas Daniels, Junyao Zhou.

Finale

Na de voorronde werden de deelnemers met de beste scores uitgenodigd om deel te nemen aan de finale van de Vlaamse Sterrenkunde Olympiade, om te strijden voor de hoofdprijzen. Voor deze finale op zaterdag 5 mei 2018 kregen de deelnemers volgende opdracht: *“De sterrenkunde is een wetenschap in volle evolutie. Wereldwijd voeren duizenden astronomen dagelijks onderzoek uit omtrent tal van astrofysische onderwerpen. Stel dat je als onderzoeker bij een hedendaags sterrenkundig onderzoek zou kunnen aansluiten, welk onderwerp zou dan je voorkeur genieten en waarom? Hoe zou je aan dit onderzoek proberen bij te dragen? En welke infrastructuur en/of hulpmiddelen zou je daarbij gebruiken? Licht dit alles dan toe, en breng dit naar voren in een presentatie.”* Daarbij volstond het echter niet om het gekozen thema uit te leggen. Er werd immers van de finalisten ook een verwacht dat ze zouden uiteenzetten hoe het project praktisch kan uitgewerkt worden en op welke manier ze de beoogde doelstellingen zouden proberen te bereiken.

De volgorde waarin de finalisten hun presentatie naar voren konden brengen, is bij lottrekking bepaald. De deelnemers hadden volgende onderwerpen gekozen (in de volgorde waarin ze werden gepresenteerd):

- Thomas Daniels (Onze-Lieve-Vrouw-van-Lourdescollege, Edegem): Exoplaneten zoeken met artificiële intelligentie
- Margot Winters (Heilige-Drievuldigheidscollege, Leuven): Detectie van magnetisme en gevolgen ervan in stervormingsgebieden van verre sterrenstelsels ($z > 0,5$)
- Michiel Matthijs (Sint-Jozefcollege, Aalst): Kosmische inflatie gepaard met zwaartekrachtgolven
- Tijs Buggenhout (Sint-Vincentiusinstituut, Gijzegem): De zoektocht naar Populatie III
- Lukas Van den Broeck (Atheneum Hof van Riemen, Heist-op-den-Berg): Ontstaan van superzware zwarte gaten uit populatie III sterren
- Junyao Zhou (Bisschoppelijk College, Veurne): Zwarte gaten

Jury

De finalisten presenteerden hun project aan het talrijk aanwezig publiek en aan de jury, bestaande uit volgende personen:

- Robin Baeyens (KULeuven)
- Robin Björklund (KULeuven)
- Marjorie Declair (UGent)
- Katrien Kolenberg (KULeuven / UAntwerpen)
- Frank Tamsin (Vereniging Voor Sterrenkunde)

Na elke presentatie stelden de juryleden aan de deelnemers talrijke indringende vragen, waarbij vanzelfsprekend grondig gepeild werd naar het inzicht van de finalist.

Daarna stond de jury voor de aartsmoeilijke opdracht om een winnaar te kiezen. Daarbij werd rekening gehouden met diverse criteria (de wetenschappelijke relevantie van het voorgestelde project, de originaliteit ervan, de uitvoerbaarheid ervan, de presentatie zelf, de manier waarop de vragen van de jury beantwoord werden) die samen tot een globaal oordeel hebben geleid.

Laureaten

Na zorgvuldig afwegen kwam de jury uiteindelijk tot een eindoordeel. Daarbij dient benadrukt te worden dat alle finalisten op zich al winnaars zijn door zich te kwalificeren voor deze finale: tijdens de eerste ronde van de olympiade hadden ze immers al een zeer sterke prestatie neergezet. In de finale zelf bevestigden de finalisten door een goed onderbouwde presentatie naar voren te brengen.

Verscheidene kandidaten waren aan elkaar gewaagd en het was dan ook geen sinecure om een rangschikking op te maken. Doorslaggevende elementen daarbij waren de mate waarin de oorspronkelijke opdracht werd ingevuld (namelijk het voorstellen van een onderzoeksproject met 'wat' en 'hoe'), en vooral ook de kennis en het inzicht van de deelnemers (wat hoofdzakelijk bleek uit de antwoorden op de gestelde vragen), hetgeen toch een uitermate belangrijk aspect is bij een "olympiade".

De proclamatie werd vanzelfsprekend een meer dan spannende aangelegenheid!

De **derde** prijs (aangeboden door de vakgroep Fysica en Sterrenkunde van de UGent) is toegekend aan Tijs Buggenhout uit Zele. Hij wint een 15 cm telescoop (op een equatoriale montering), eveneens aangevuld met een uitgebreid sterrenkundig boekenpakket.

De **tweede** prijs (aangeboden door mevrouw Lucie Dekeyzer) is gegaan naar Thomas Daniels uit Edegem. Hij wint Celestron NexStar 8SE Schmidt-Cassegrain telescoop op een computergestuurd statief met volgmotor, eveneens aangevuld met een uitgebreid sterrenkundig boekenpakket.

De winnaar van de **eerste** prijs is Margot Winters uit Herent. De hoofdprijs (aangeboden door het Instituut voor Sterrenkunde van de KULeuven) bestaat uit een waarnemingsessie met de Mercatortelescoop op La Palma (Spanje), inclusief reis en verblijf, en wordt eveneens nog aangevuld met een sterrenkundig boekenpakket.

Ook de finalisten die niet in de top drie eindigden, werden beloond met deelname aan de zomerschool sterrenkunde van de Vereniging Voor Sterrenkunde vzw, aangeboden door de Universiteit Antwerpen en door Cozmix. Zij ontvangen eveneens een uitgebreid sterrenkundig boekenpakket, aangeboden door Pearson Education en door Wetenschap in Beeld. Het feit alleen al dat ze voor de finale waren geselecteerd, getuigt overigens van een zeer puike prestatie in de eerste ronde van de Vlaamse Sterrenkunde Olympiade, waarvan de moeilijkheidsgraad van de vragen zeker ook niet te onderschatten valt.

Volgende editie

Begin 2019 gaat de volgende editie van de Vlaamse Sterrenkunde Olympiade van start.

Zomerschool sterrenkunde

Voor het zover is, organiseert de Vereniging voor Sterrenkunde (VVS) deze zomer een Zomerschool Sterrenkunde. In vier dagen maken de deelnemers kennis met vele verschillende aspecten van de sterrenkunde. Dat gebeurt via lessen maar ook met veel praktisch labowerk, waarin men zelf aan de slag gaat om sterrenkundige ontdekkingen te doen.

De Zomerschool Sterrenkunde gaat door van 27 tot 30 augustus 2018 in Leuven en richt zich in de eerste plaats tot jongeren (die de derde graad secundair onderwijs volgen of gevolgd hebben of er binnenkort mee starten, of die reeds een jaar hogere studie achter de rug hebben), hoewel andere deelnemers eveneens welkom zijn. Er is geen bijzondere voorkennis vereist. Een goede kennis van de natuurkunde van het secundair onderwijs is wel een voordeel.

Overigens vormt de Zomerschool Sterrenkunde ook een goede voorbereiding op een eventuele deelname aan de volgende editie van de Vlaamse Sterrenkunde Olympiade.

De VVS geeft tijdschriften uit, jaarboeken, brochures, boeken en sterrenkaarten. De leden krijgen twaalf keer per jaar *Heelal* en de jaarlijkse *Hemelkalender*.

De VVS organiseert ook de sterrenkijkdagen, en elk najaar is er het VVS Weekend, een tweedaags congres waar amateur- en beroepssterrenkundigen komen spreken over recente ontwikkelingen in de sterrenkunde en de ruimtevaart.

